

Zpráva o výsledcích projektu „Vytvoření a ověření systému evaluace veřejných kulturních služeb“ v roce 2012 a návrh opatření k podpoře veřejných kulturních služeb.

A) Východiska a průběh řešení projektu

Na základě smlouvy o spolupráci za účelem řešení projektu mezi Městem Český Krumlov a Univerzitou Karlovou v Praze, Filozofickou fakultou ze dne 17.4. 2012 probíhá v Českém Krumlově řešení projektu „Vytvoření a ověření systému evaluace veřejných kulturních služeb“, identifikační kód projektu: DF12P01OVV036, Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI).

Řešitelským pracovištěm projektu je Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra kulturologie, poskytovatelem podpory je Ministerstvo kultury České republiky. Místem řešení projektu jsou města Český Krumlov, Blatná a Velké Meziříčí. Řešení projektu je plánováno na roky 2012 až 2015.

Hlavními cíli projektu je:

1. navrhnout způsob zjišťování a vyhodnocování přínosů veřejných kulturních služeb městům a jejich obyvatelům
 2. prakticky ověřit použitelnost a účinnost navrženého způsobu zjišťování a vyhodnocování přínosů veřejných kulturních služeb
 3. poskytnout městům vodítko a nástroje pro rozhodování o podpoře veřejných kulturních služeb
- Hlavní výstupy jsou návrhy systémů evaluace podpory veřejných kulturních služeb pro jednotlivá města.

Veřejné kulturní služby jsou vymezené jednak svými charakteristikami a jednak oblastmi.

Základními charakteristikami veřejných kulturních služeb je to, že:

- spočívají v převážně netržní prezentaci, interpretaci a rozvíjení kulturního potenciálu měst;
- jejich smyslem je uspokojování potřeb občanů a města, v němž žijí;
- přispívají k využití kulturního potenciálu měst pro jejich rozvoj;
- jsou garantovány a alespoň částečně financovány obcemi (případně kraji, státem)

Oblasti veřejných kulturních služeb byly pro potřeby řešení projektu vymezeny takto:

- a) *nekomerční profesionální* umělecká tvorba a její veřejná prezentace
- b) *neprofesionální* umělecká tvorba a její veřejná prezentace
- c) péče o kulturní a přírodní dědictví a jeho prezentace
- d) rozvoj schopností, dovedností a kulturních kompetencí jedinců
- e) shromažďování, zpracování a zprostředkování informací kulturní povahy
- f) zprostředkování informací kulturní povahy místními médii
- g) aktivity podporující kulturní emancipaci národnostních a etnických menšin, uchování jejich kulturní identity a integraci s většinovou společností
- h) nízkoprahové sociální služby kulturní povahy pro specifické skupiny obyvatel

Předmětem projektu je tedy sledování a vyhodnocování efektů různých (nejen finančních) forem podpory veřejných kulturních služeb, projevujících se ve spokojenosti obyvatel a v rozvoji města.

Další informace o vytvářeném systému evaluace veřejných kulturních služeb, včetně vymezení klíčových pojmů, použité metodiky a postupu jsou obsažené v materiálu pro veřejnou prezentaci výsledků výzkumu 14.2.2013 (viz Příloha č. 1).

V rámci řešení projektu v Českém Krumlově v roce 2012 uskutečnilo řešitelské pracoviště ve spolupráci s městem Český Krumlov následující kroky:

- rešerše Strategického a Akčního plánu rozvoje města
- upřesnění oblastí a typů poskytovatelů veřejných kulturních služeb (v rámci workshopu 1, konaného 4.4.2012)
- SWOT analýza (v návaznosti na workshop 1)
- pasportizace infrastruktury pro veřejné kulturní služby ve městě technikou elektronického dotazníkového šetření, které proběhlo v květnu a červnu 2012
- zjišťování poskytovaných veřejných kulturních služeb ve městě technikou elektronického dotazníkového šetření, které proběhlo v květnu a červnu 2012
- kvalitativní šetření poskytovatelů a podporovatelů veřejných kulturních služeb technikou hloubkových rozhovorů se zástupci organizací poskytujících kulturní služby ve městě a se zástupci Města Český Krumlov, které proběhlo v květnu a červnu 2012
- reprezentativní výzkum dospělých obyvatel města technikou řízených rozhovorů, který proběhl v květnu 2012
- výzkum posledních ročníků základních škol a prvních a posledních ročníků středních škol ve městě technikou osobně administrovaných dotazníků, který proběhl v říjnu 2012
- formulace návrhů opatření pro zlepšení podpory veřejných kulturních služeb ve městě (v rámci workshopu 2, konaného 3.10.2012 a následně na jednání Kulturní komise dne 22.1.2013)
- veřejná prezentace výsledků projektu 14.2. 2013
- zpracování návrhu dalšího postupu a doporučení, které obsahuje tento materiál

B) Výsledky

Podrobné, dosud zpracované výsledky řešení projektu jsou obsaženy v materiálu pro veřejnou prezentaci výsledků výzkumu 14.2.2013. Řešitelské pracoviště bude provádět další analýzy získaného empirického materiálu, které budou upřesněny a jejichž výsledky budou prezentovány ve spolupráci s městem Český Krumlov.

Hlavní závěry, vyplývající z dosavadních výsledků:

1. Náměty (požadavky) vyplývající z provedené SWOT analýzy a výzkumu poskytovatelů VKS
 - odstranění nedostatků v infrastruktuře
 - zvýšení atraktivity a zlepšení propagace akcí pro místní obyvatele, zlepšení komunikace s obyvateli města
 - posílení propagace VKS v cestovním ruchu, zlepšení komunikace s návštěvníky města
 - zlepšení spolupráce a komunikace mezi organizátory a dalšími subjekty ve městě
 - vyhodnotit účinnost stávajícího systému podpory VKS a připravit nový koncepční dokument
 - zavázat subjekty podporované městem k poskytování informací potřebných pro evaluaci VKS
 - řešení finančních hrozeb (finanční náročnost provozu, růst nákladů)
 - využití kooperativních projektů, grantů
 - vzdělávání obyvatel v oblasti kultury
 - rozšíření nabídky pro specifické cílové skupiny (mládež, senioři, handicapovaní)
 - zapojení menšin do běžných kulturních aktivit
 - zlepšení reflexe uskutečněných akcí
2. Náměty (požadavky) vyplývající z výzkumu obyvatel a žáků škol
 - obyvatelé Českého Krumlova projevují zájem o poměrně široké spektrum oblasti kultury, včetně oblastí menšinových
 - umělecký zážitek nebo rozšiřování poznání jsou spíše sekundární motivací účasti na kulturních aktivitách, ale působí minimálně u dvou pětin populace
 - preferovaným oblastem a motivům odpovídá poměrně vysoká účast na akcích, a to i ve specifických oblastech kultury, jako Festival barokních umění nebo Jazzky Krumlov (jde spíše o lidi s vyšším vzděláním)
 - tomu odpovídá i poměrně vysoká podpora akcí ve specifických oblastech kultury, přičemž je podporují i lidé, kteří se jich neúčastní

- většina obyvatel považuje zápis Českého Krumlova na Seznam UNESCO za přínos pro město, pouze čtvrtina ale zná správně rok zápisu
- rozvoj (podpora) cestovního ruchu přináší městu na jedné straně pestřejší a kvalitnější nabídku kulturních akcí, ale na druhé straně přílišné zaměření kulturních akcí na turisty
- kulturní zařízení jsou celkově hodnocena poměrně dobře, i když část obyvatel je hodnotí spíše negativně
- za jednoznačně dostatečnou považují obyvatelé pouze nabídku kulturních akcí pro návštěvníky města, nabídka pro jednotlivé skupiny obyvatel je považována jen za spíše dostatečnou, nejméně pro seniory
- hlavními překážkami častějších návštěv kulturních akcí je (kromě obvykle uváděných nedostatků času, rodinných povinností a financí) nedostatečná nebo nevyhovující nabídka
- investiční záměry města v oblasti kultury jsou podporovány méně než jiné záměry v oblasti občanské vybavenosti a služeb, nicméně většinu z nich jednoznačně podporuje necelá třetina a za rozhodně neúčinné je považuje minimum obyvatel
- vyšší návštěvnosti by pomohlo především snížení vstupného a také zlepšení nabídky
- většina obyvatel jezdí navštěvovat kulturní akce mimo Český Krumlov, především kvůli většímu rozsahu nabídky, jsou to zejména mladší a vzdělanější lidé
- nevyhovující možnosti kulturního vyžití patří mezi důvody potenciálního odstěhování lidí, kteří nechtějí zůstat v Českém Krumlově (nejvíce u lidí s vysokoškolským vzděláním), i když prvořadým důvodem pro odstěhování je nedostatečná nabídka vyhovující práce
- výsledky výzkumu žáků škol se až na specifické výjimky příliš neliší od výsledků výzkumu dospělých obyvatel
- zjištěné rozdíly vyplývají:
 - ze specifík životního stylu a zájmů této věkové skupiny
 - z toho, že část žáků buď dojezdí do Českého Krumlova (překážkou účasti na akcích v Českém Krumlově je pro ně dopravní spojení) nebo mají ve městě dočasné bydliště, např. na internátu nebo na privátu (nízká účast na akcích pořádaných o víkendech nebo o prázdninách)

Návrh opatření

Pro další postup řešení projektu je klíčovým výstupem návrh opatření na zvýšení účinnosti podpory veřejných kulturních služeb. Tento návrh obsahuje upřesnění prvních praktických kroků, které reagují na problémy identifikované ve výsledcích projektu, a zároveň bude sloužit jako východisko pro konkretizaci ukazatelů měření účinnosti a přínosů podpory veřejných kulturních služeb obyvatelům a rozvoji města. Proto je důležité, aby Město Český Krumlov zvážilo vhodnost a reálnost navržených opatření a v případě kladného stanoviska zajistilo jejich realizaci.

Tabulka s návrhem opatření je obsažena v Příloze č. 2.

C) Plán dalšího postupu

Plán dalšího postupu odpovídá vymezení a předpokládanému časovému plánu aktivit, jež jsou uvedeny v příloze č. 1 smlouvy o spolupráci za účelem řešení projektu. Vychází jednak z reálného průběhu řešení projektu v roce 2012 a jednak z návrhu opatření, tj. z předpokladu, že alespoň některá z navržených opatření budou realizována.

Další postup řešení projektu zahrnuje následující kroky v roce 2013:

1. zahájení realizace opatření: ve schválených termínech
2. stanovení ukazatelů plnění a účinnosti navržených opatření a jejich cílů: březen 2013
3. příprava zadání dílčích analýz výsledků výzkumů: únor/březen 2013
4. zpracování a prezentace dílčích analýz výsledků výzkumů: červen/září 2013

5. kontrola průběhu a výsledků realizace opatření:
 - průběžně
 - workshop 3: říjen 2013
6. veřejná prezentace výsledků dosažených v roce 2013: listopad 2013
7. aktualizace opatření a plánu jejich realizace: listopad/prosinec 2013

Na rok 2014 jsou naplánovány:

1. realizace opatření: ve schválených termínech po aktualizaci na konci roku 2013
2. kontrolní výzkum dospělých obyvatel: květen
3. kontrolní pasportizace infrastruktury a šetření poskytovatelů veřejných kulturních služeb: květen/červen
4. společný seminář zástupců všech tří měst, v nichž probíhá řešení projektu: září
5. kontrolní výzkum žáků základních a středních škol: říjen/listopad